

U domu Brozovih

Autor Administrator

Sunday, 25 March 2018

Zadnja Promjena Sunday, 25 March 2018

Zagreb. Subota, 19. maj 1979. Na metalnoj ploèici stana u Ulici Moškaron;e Pijade pišcaron;e: Broz. Vrata mi je otvorio Miškaron;o, Titov sin, diplomirani pravnik. Prvo što sam zapazio; dva plava oka. Tu mu supruga Mira i šestogodišcaron;nji sin Andrej, dok je æerka, desetogodišcaron;nja Aleksandra - Sašcaron;a, veæ bila u školi. Prostrana dnevna soba ukusno namješcaron;tena. U pletenoj korpi novine i èasopisi. S naslovne strane “Studija” gleda nas Đorðe Balašcaron;eviæ. Slike i tapiserije; Rajzera, Ivana Lovrenèiæa, Eda Murtiæa. Grafike Kuna i Jakca; Miškaron;ov uljani portret koji je 1946. izradila Miranda Moriæ.

I: stara pisaæa portabl maškaron;ina. - Ta maškaron;ina mi je draga uspomena od oca - veli Miškaron;o. - Na njoj je prije Drugog svjetskog rata pisao èlanke, mislim, za “Proleter”. Dva papagaja, Miki i Koki. - Tata donio djeci - kaže Miškaron;o. - A vode porijeklo iz Indonezije. Miki obožava orahe, a Koki ne. - Koki voli štapiæe - dodaje mali Andrej. Napunio je šest godina i za roðendan dobio školsku torbu, kojom se ponosi i želi da je pokaže svima. Ali, moglo mu se desiti da ove godine ne poðe u školu, jer mu Miškaron;o ne dozvoljava dok ne navršcaron;i sedam godina. Rekli su to Titu, a on im je kazao da Andrej treba da ide u školu jer su danas djeca zrelja. Miškaron;o Broz roðen je u Zagrebu 1941. Ime mu je Aleksandar, a dobio ga je tek 1949. godine. - To je moje ilegalno ime, iz rata, jer me u ratu nijesu mogli krstiti, pa su mi pravo ime dali tek po osloboðenju - veli Miškaron;o. - Zato èesto u šali kažem da je Miškaron;o moje partizansko ime… Na malom stolu, u metalnoj zdjeli, razglednice: iz Tokia, Pekinga, Hong Konga, Njujorka, Tajlanda… Poznati zagrebaèki privrednik Miškaron;o Broz èesto putuje i s raznih strana svijeta javlja se kuæi. Poslužuju me “martelom” i kafom. Pitam Miškaron;a zašcaron;to je za poèetak svog službovanja izabrao bašcaron; “Prvomajsku”, fabriku alatnih maškaron;ina? - U „Prvomajsku“ sam otišcaron;ao zbog toga što me je interesovala maškaron;inogradnja -kaže - a pravo je, opet, usko vezano s meðunarodnom trgovinom, tako da nijesam daleko od svoje struke. Inaèe, vodim normalan život. Ne mogu reæi da mi nije prijatno to što sam sin velikog èovjeka. Nego, prije bih rekao da se to ne uklapa u jedan redovni život… Po završcaron;etku gimnazije u Beogradu (bivšcaron;a deseta) nije razmišcaron;ljao gdje æe studirati. Tada mu je Tito rekao da bi trebalo da se osamostali i ode na studije u Zagreb. - Ja sam pitao: Kakva je to samostalnost kad živišcaron; od tuðih para! Tako mi se èinilo, ali je to imalo velikog uticaja na formiranje moje liènosti - prièa mi Titov sin Miškaron;o. - Èovjek svuda stekne puno prijatelja, tako da sam, poslije završcaron;etka studija, ostao ovdje, u Zagrebu. Ja sam, inaèe, roðeni Zagrepèanin, a kad sam došcaron;ao, nijesam imao nikakve veze sa Zagrebom. Kao što vidite, jošcaron; govorim „æirilicom“. Što se tièe studentskog doba, moj otac sa mnom nije imao problema: niti sam se ja postavljao kao sin velikog oca, niti su me tokom školovanja tako tretirali. Zatim je došcaron;la vojska (Zadar, Zagreb). Zagreb sam dobio kao Beograðanin. Poslije vojske sam se brzo zaposlio, i to u fahu u kojem je i moj tata nekad radio, u metalskoj struci. Nije bilo dana da nijesam bio u pogonima. Sve što se radilo bilo je vezano za proizvodnju. Moje kolege, recimo, koje su poèele daleko od pogona, nijesu u stanju da dožive tu problematiku. Osnovno je bilo, na neki naèin, dokazati se sopstvenim rezultatima. Možda sam bio u prilici da u struci postignem višcaron;e, ali bašcaron; zbog tog stava sam otišcaron;ao u „Prvomajsku“; u privredu, jer mi na tim poslovima otac nije mogao pomoæi. Što sam postigao, postigao sam sam, zapravo u okviru timskog rada… Sinove, Žarka i Miškaron;a, kao što je poznato, Tito nije protežirao: želio je, kako je govorio, da se svojim radom afirmišcaron;u. Tito nije imao neku vrijednu liènu imovinu. Jednom prilikom je rekao: “Nikad nijesam smatrao da ono što mi je poklonjeno u zemlji i inostranstvu pipada meni. To sve pripada mojoj zemlji”. - Tata nikad nije držao pridike i predavanja kakav èovjek treba da bude - sjeæea se Miškaron;o Broz. - Ali u svakom razgovoru bila je neka poruka, pouka, njegovo viðenje onoga što bi trebalo da bude, a to je uvijek predstavljalo, ne bih rekao obavezu, ali dobru osnovu da èovjek o tome razmisli i da kasnije to prihvati… Dok razgovaramo, Miškaron;o èesto istièe prednosti timskog rada, za koji kaže da je veoma blizak njegovoj generaciji, koju veæ naziva srednjom. Poslije “Prvomajske”, postao je direktor “Inakomerca”, radne organizacije “Ine” koja je specijalizovana za spoljnu trgovinu. - Princip kolektivnog rada, kada je rijeè o privredi bolje reæi timskog rada, svojstven je – veli - mlaðim ljudima. Bez timskog rada pravih rezultata nema. To se posebno ogleda u mojoj radnoj organizaciji, koja je od posebnog interesa za „Inu“. Deset godina rada u privredi ostavilo je dubok trag u meni. Tu sam kao kod kuæe. Kad jedan posao radim, onda ga radim maksimalno angažovano; kad sam radio u „Prvomajskoj“, bio sam „prvomajac“; dok sam bio u vojsci, bio sam vojnik, a u “Ini”, sada sam „inuš“. Imam i dosta drušcaron;tvenih obaveza, koje nijesu usko vezane s poslom. Sada mi u „Ini“ razmišcaron;jamo o novim poduhvatima. Ulazak u petrohemiju je velika stvar. Svima nama je osnovni zadatak da se to realizuje - naglašcaron;ava privrednik Broz. - Tu je, dakle, neophodna puna angažovanost svih, ne samo u „Ini“. Svako postrojenje koje se gradi ima deviznu amortizaciju, a to znaèi da sredstva treba brzo vratiti. Ali æemo zato kasnije imati deviznu aktivu od oko èetrdeset miliona dolara, godišcaron;nje. Takvih postrojenja gradimo nekoliko i tu je svaki posao važan, pa ja u šali kažem da me u “Ini” posao „pokvario“ jer ima puno nula… Dok razgovaramo, šestogodišcaron;nji Andrej pokazuje mi knjige, crta na maloj tabli. - Ne može niko da ode iz kuæe a da mu Andrej ne pokaže tu svoju tablu – kaže majka mu Mira, stomatolog. - Pogledajte šta je nauèio?! Na tabli je Andrej kredom napisao: Tito. Ime koje hiljade njegovih vršcaron;njaka šiom Jugoslavije prvo nauèe da pišcaron;u. Primjetno je da Miškaron;o želi višcaron;e da govori o svom poslu, o privrednoj problematiki. Zato pitam: o èemu, kada se sretnu, najèešcaron;æe razgovaraju otac i sin. - Tako kao i sada vas dva - kaže Miškaron;ova supruga Mira, gostoljubiva Slavonka iz Pakraca. - Samo o

„Ini“, poslovnim problemima, privredi. Mislim da oni imaju jedan prekrasan odnos. Tata mu nikad nije rekao: „E, Mišo, ti to moraš“. On mu je uvijek govorio: „Ja bih tebi savjetovao to i to, a ti porazmisli“. U razgovor se ukljuèuje Mišo: - To usmjeravanje na vlastite rezultate i snage upravo i jeste ono što vas uputi na pravac kojim treba iæi… Svaki susret s ocem prožet je ovim problemima. Mišo najèeešæe prièa o kolektivu u kome radi. - A ja slušam kako njih dvojica prièaju, pa tek kada nastave o djeci mogu i ja „doæi do izražaja“ - kaže Mira. - Uvijek se beskrajno iznenadimo, i ja i Mišo, koliko tata poznaje te probleme. Èak do najsitnijih detalja. On sve to memorira. To prosto fascinira. Njega sve živo interesuje. Kad smo prije dvadesetak dana, 1. maja, bili na Brdu kod Kranja, on se do detalja interesovao o svemu. Èak i o tome koliko ima ribe u vještaèkom jezeru, kako je porobljeno. Nedaleko od rezidencije napravljena je nedavno jedna kolibica. Tata je pitao od kakvog je drveta, koliko su brvna koštala, a zatim je u šali dodao: „E, ovo bi bilo zgodno da se sklonimo od zemljotresa“. - Ono što mene kod tate najviše iznenaðuje – dodaje Mišo – jeste to što нико ne zna napraviti štimung u društvu kao on. Gdje god se naðe, on æe uvijek stvoriti atmosferu, napraviti štimung. Gotovo da nema pjesme koju ne zna. Svirao je i klavir; volio je lijepo, bio je veliki esteta. Ja bih rekao da smo mi od moje šeste godine razgovarali „na ravnoj nozi“ – kaže Mišo. – To nije bio monolog, nego dijalog. Kad sam pošao na radnu akciju, 1959. godine (Paraæin–Niš) i 1961., (Ada Ciganlija), otišao sam sa zemunskom brigadom, u kojoj je bila radnièka omladina i uèenici Srednje fiskulturne škole iz Zemuna. Bio sam fizièki najslabiji, ali sam te godine uspio, ja bih rekao, iz inata, da dobijem pohvalu. Do udarnièke znaèeve se, meðutim, nijesam mogao probiti… Kada je imao petnaest godina, Mišo je poèeo da se bavi jedriliearstvom i padobranstvom. Svi su u kuæi bili protiv toga. Otišao je kod Tita i objasnio o èemu se radi. Tito mu je tada rekao: - Može, nema problema. Kad mogu drugi, možeš i ti! Dvije godine se bavio jedriliearstvom, skakao je i s padobranom. - Kasnije sam prestao da se time bavim. Letenje je zaista lijep sport, ali traži smirene živce - veli - a ja u moje nijesam siguran nakon napornog posla. - Ali - dodaje Mira - ljeti se ipak ne vadi iz jedrilice. Samo, one na moru, koju je od tate dobio na poklon. Plovi najèeešæe s Andrejom. U poèetku tati nije bilo pravo što vodi Andreja, ali se smirio kad mu je Mišo rekao da malom stavlja zaštitni pojas. Pitam kako provode slobodno vrijeme? - Maksimalno smo s djecom, a idemo i kod prijatelja - kaže Mira. - Uz dodatno objašnjenje: kad imamo slobodnog vremena - naglašava Mišo. Na komodi Titov portret u crvenom kožnom ramu. Na fotografiji piše: „Mirici, Tito, 12. 9. 1978. godine“. Mira me upozorava, uz osmijeh, da obratim pažnju na ovo „Mirici“. Dugo mi prièa o Titovoj povezanosti s djecom, s unucima i prauuncima... Miša Broza u zgradu u kojoj stanuje komšije znaju kao dobrog “majstora”. - Prije svega, u kuæi sve što treba, radim sam, „od frižidera do televizora“. Kad se lift pokvari, zovu me stanari da ga opravim. Dok sam „fiæu“ vozio, generalnu opravku motora radio sam sam. Tada je bilo malo djelova, pa sam neke pravio na strugu... Na kraju troèasovnog razgovora u gostoljubivom domu Brozovih, upitao sam domaæine da li su bili u Crnoj Gori? Mišo mi je rekao da su nekada, davno, kao studenti, dolazili. A pošto se u „Ini“ upravo radi na tome da se Crnoj Gori pomogne, posebno podruèju koje je stradalo od zemljotresa, (to neæe biti „interventna“, nego dugoroèna pomoæ u smislu izgradnje nekih pogona ovog giganta koji zapošjava preko trideset hiljada radnika), možda æe se pružiti prilika i za posjetu Crnoj Gori. - Živi u meni stara želja da dođem u Crnu Goru - kaže Mišo Broz - ali imam malo slobodnog vremena. Moji putevi su uglavnom vezani za Beograd, gdje mi je staro društvo i za Sloveniju. Ali æu, svakako, nastojati da dođem… …Kasnije je bio zamjenik predsjednika Komiteta za odnose sa inostranstvom SR Hrvatske, a zatim i hrvatski diplomata u Moskvi, Džakarti, Kairu. Autor je novinar i pisac Slobodan Vukoviæ Vijesti ONLINE 25.3.2018.

#JosipBrozTito #Jugoslavija #Yugoslavia #SFRJ #antifašizam #antifascism